

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

вул. Механізаторів, 9, м. Київ, 03109

<https://grd.gov.ua>

Затверджено

Громадською радою доброчесності

3 травня 2017 р.

ВИСНОВОК

про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду

Прокопенка Олександра Борисовича

критеріям доброчесності та професійної етики

Проаналізувавши інформацію про **Прокопенка Олександра Борисовича** (далі – Кандидат), який є суддею Верховного Суду України, Громадська рада доброчесності виявила дані, які дають підстави для висновку про невідповідність Кандидата критеріям доброчесності та професійної етики.

1. Щодо невідповідності Кандидата критерію професійної етики.

У 2008 р. Україна програла справу «Яременко проти України» у Європейському суді з прав людини, який визнав, що ключові докази у справі були отримані з порушенням низки основоположних прав (додаток 1).

31.07.2009 р. Верховний Суд України за безпосередньої участі Кандидата на спільному засіданні Судової палати у кримінальних справах та Військової судової колегії розглянув кримінальну справу за клопотанням заступника Генерального прокурора України та захисника Бушенка А.П., внесеними за поданням п'яти суддів, про перегляд у порядку виключного провадження вироку Апеляційного суду міста Києва від 20.11.2001 р. щодо Яременка О.В. та Самойленка А.П. За результатами розгляду Верховний Суд України ухвалою виключив з мотивувальної частини посилання на ці докази, але вирок залишив без змін (додаток 2). На той час Кандидат входив до складу Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України і перебував на робочому місці (додаток 3).

У 2015 р. Європейський суд з прав людини у рішенні у справі «Яременко проти України 2» (додаток 4) зазначив, що: «Верховний Суд України здійснив доволі критичну оцінку висновків Суду у попередній справі заявника, прийнявши лише один з висновків Суду за підпунктом «с» пункту 3 статті 6 Конвенції та не погодившись, прямо або непрямо, з рештою висновків. Суд доходить висновку, що нове рішення,

ухвалене у справі заявника переважною мірою знову ґрунтувалося на тих самих доказах, отриманих у порушення процесуальних прав заявника, та при цьому існували серйозні твердження, які органи влади так і не спростували, що усі визнавальні покази було отримано під примусом, а отже, вони були «плодом отруйного дерева» Отже, визнання Верховним Судом України заявника винним здебільшого ґрунтувалось на використанні доказів, отриманих у порушення Конвенції, як було встановлено у попередньому рішенні у справі «Яременко проти України». Зважаючи на зазначені вище міркування, Суд вважає, що під час провадження з перегляду справи заявника Верховний Суд України лише закріпив порушення права заявника на справедливий судовий розгляд, його права на захист, права на мовчання та права не свідчити проти себе» (див. п. 54, 66, 67 Рішення).

Таким чином, Верховний Суд України свідомо проігнорував рішення Європейського суду з прав людини у першій справі, що призвело до повторного програшу України в Європейському суді з прав людини.

Крім того, Кандидат у декларації добросовісності, яка міститься у матеріалах [досьє](#) Кандидата, підтвердив, що не приймав одноособово чи у складі колегії суддів рішення, передбачені статтею 3 Закону України “Про відновлення довіри до судової влади в Україні”. Частина друга статті 3 цього Закону визначає, що перевірка проводиться також щодо суддів, які одноособово або у колегії суддів розглядали справу або ухвалили рішення з допущенням порушень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, констатованих у рішенні Європейського суду з прав людини. **Зважаючи на наведену інформацію, можна зробити висновок, що Кандидат вказав неправдиві відомості у декларації добросовісності.**

З огляду на викладене вважаємо, що професійна діяльність Кандидата на посаді судді не сприяла відновленню довіри суспільства до судової влади та підірвала упевненість громадян у справедливості судової системи.

2. Щодо невідповідності Кандидата антикорупційним критеріям

Відповідно даних з досьє Кандидата у 2013 р. він отримав у спадщину від своєї матері квартиру у житловому будинку бізнес-класу у новобудові по вул. Дніпровська набережна у м. Києві загальною площею 126,9 кв. м. Вартість аналогічної квартири у цьому будинку стартує від 130 тис. доларів США.

У відповідь на інформаційний запит Верховний Суд повідомив, що вказана квартира була передана Кандидату в користування в якості службової, після чого виведена Кандидатом з числа службових, що дозволило приватизувати її на матір Кандидата (додаток 5).

Вважаємо, що приватизація на матір елітного житла, отриманого як службове, є недоброчесною поведінкою та свідчить про використання Кандидатом свого статусу як судді для задоволення особистих потреб. Адже Закон України «Про судоустрій і статус суддів» з 2010 р. гарантує право судді лише на службове житло. Кандидат не міг не знати, що виведення квартири з фонду службового житла вимагає його поповнення для забезпечення житлом інших осіб, які потребують службового житла. А це означає, що таке житло забирається від багатодітних сімей, уразливих категорій населення, військовослужбовців тощо, які багато років перебувають у черзі на отримання житла.

На підставі викладеного, Громадська рада доброчесності вважає, що Кандидат Прокопенко Олександр Борисович не відповідає критеріям доброчесності та професійної етики.

Водночас цей висновок можна доповнити додатковою інформацією щодо Кандидата.

1. Згідно із декларацією про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2014 рік Кандидат придбав легковий автомобіль LEXUS RX 350 2010 р. в. за 145 000 грн. Видання Bihus.info [вказує](#), що автомобіль обійшовся судді підозріло дешево, оскільки 145 000 грн. – це лише \$10 000 за тодішнім курсом при ринковій вартості аналогічного авто щонайменше \$35 000.

2. За [повідомленням](#) веб-сайту «Наші гроші» кандидат причетний до розгляду резонансної справи. Так, Кандидат у складі колегії суддів Верховного Суду України ухвалив рішення, яким фактично скасував накази Державної служби геології і надр України, якими були анульовано спеціальні дозволи на користування надрами ТОВ «Голден Деррік», пов'язаного із близьким оточенням колишнього Президента України В. Януковича.

3. На адресу Громадської ради доброчесності надійшли повідомлення від громадян, які стверджують про ймовірне порушення Кандидатом норм законодавства України та міжнародних стандартів під час розгляду судових справ (додатки 7 - 11).

4. 3.10.2016 р. Кандидат взяв участь у Пленумі Верховного Суду, на якому було прийнято рішення звернутися до Конституційного Суду України з конституційним поданням щодо відповідності (конституційності) окремих положень пунктів 4, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 17, 20, 22, 23, 25 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон) статті 6, частинам першій і другій статті 8, частині другій статті 19, частинам першій і другій статті 24, частинам першій і другій статті 55, частинам першій, п'ятій і шостій статті 126 Конституції України. Так, вказані положення Закону України «Про судоустрій і статус суддів» стосуються формування нового Верховного Суду. Як

вказано на офіційному веб-сайті суду, рішення про звернення до Конституційного Суду було прийнято одногосно (додаток 12).

5. У відповідь на запитальник Громадської ради доброчесності Кандидат вказав, що був членом Комуністичної партії Радянського Союзу із листопада 1988 року по липень 1991 року (додаток 13).

Відповідно до частини четвертої статті 19 Регламенту Громадської ради доброчесності за наявності важливої інформації Рада у подальшому може окремим рішенням змінити або скасувати висновок, або затвердити новий висновок.

Додатки

1. Рішення Європейського суду з прав людини у справі “Яременко проти України”;
2. Рішення Верховного Суду України від 31.07.2009 р.;
3. Інформація щодо складу колегії Верховного суду України у кримінальних справах станом на 31.07.2009 р.
4. Рішення Європейського суду з прав людини у справі “Яременко проти України №2”;
5. Відповідь Верховного Суду України на запит щодо службового житла;
6. Рішення Верховного Суду України від 27.10.2015 р.;
- 7-11. Інформація від громадян;
12. Повідомлення з офіційного веб-сайту Верховного Суду України;
13. Запитальник, надісланий Кандидатом Громадській раді доброчесності.

**Координатор
Громадської ради доброчесності**